

VEREENIGING TOT BEOEFENING VAN
OVERIJSSELSCH REGT EN GESCHIEDENIS

VERSLAGEN EN
MEDEDEELINGEN

VIJFTIGSTE STUK
TWEEDE REEKS — ZES EN TWINTIGSTE STUK

N.V. DEVENTER BOEK- EN STEENDRUKKERIJ
VROEGER FIRMA J. DE LANGE — 1934

INHOUD.

	Bladz.
a. Verslag der 146 ^{ste} Ledenvergadering	I
b. „ „ 147 ^{ste} „	IV
c. „ „ 148 ^{ste} „	XXI

BIJDRAGEN.

1. In memoriam Mr. G. A. J. van Engelen van der Veen	1
2. Sprekers, tooneelvoorstellingen en Rederijkers in de 15 ^e en 16 ^e eeuw in Zwolle, door S. Elte	6
3. De polders van Kuinre en Blankenham, door Dr. W. J. Formsma	22
4. De Deventer ordonnantie op het huwelijk van 1582, door W. G. Zeijlstra	35
5. Een overeenkomst van Maatschap van Deventer Bergevaarders in 1489, door Mr B. van 't Hoff	60
6. De weg van Deventer naar de Duitse grens via Enschede resp. Oldenzaal als onderdeel van den heirweg van Parijs naar Berlijn in 1813, door I. van Dam	65
7. Quirinus van den Velde, predikant te Blokzijl, door Ds. D. J. Westenburg	89
8. Oude klokken in Salland, door Pastoor A. E. Rientjes	102

VERSLAG VAN DE HANDELINGEN VAN
DE 146e VERGADERING, gehouden op
16 November 1932 te Zwolle.

De Voorzitter, Mr. G. J. ter Kuile, opende deze vergadering met een hartelijk woord van welkom in het bijzonder tot den Commissaris der Koningin, Mr. A. E. baron van Voorst tot Voorst, mede na zijn herstel van het hem overkomen ongeval. Als nieuwe leden werden voorgesteld en aangenomen: Mej. M. 's Jacob en de heer Th. J. de Vries te Zwolle; Mr. H. J. Santman te Rotterdam, de heeren Gerh. Lugard te Eefde; H. J. Vermaas te Rotterdam en Mevrouw A. M. Capelle te Deventer.

De Voorzitter wijst met een kort woord op het gevaar, dat de omgeving van Twickel dreigt, door de plannen voor een nieuwen verkeersweg langs Delden. Dit doet iederen Overijselaar het bloed stollen. Wel is deze zorg meer op den weg van het „Oversticht” gelegen, doch waar hier zulk een ernstig gevaar dreigt is deze kwestie ook van belang voor onze Vereeniging. Het Departement van Waterstaat dient ten zeerste op de hier op handen zijnde schending van het natuurschoon te worden gewezen.

Dan is er nog iets, dat zeker de aandacht van de Vereeniging verdient: Aan Dr. M. Schoengen is met ingang van 1 Januari 1933 eervol ontslag verleend als Rijksarchivaris in Overijssel en ook aan den heer J. Geesink is aanzegging gedaan, dat hij met ingang van dien datum als hoofdcommies bij dat archief wordt ontslagen met uitzicht op wachtgeld. Spreker noemt dit een groot dubbel verlies voor het archief dezer provincie en uit zijn groote teleurstelling, dat ons rijksarchief in zulk een mate object wordt van bezuiniging.

Nu de heer Geesink per 1 Januari '33 niet meer aan het rijksarchief is verbonden, heeft hij de vrije beschikking over zijn

II

tijd. Met hem is daarom overeengekomen, dat hij de functie van Directeur van het Museum op zich neemt tegen een bepaalde jaarlijksche vergoeding. Waarom hij den heer Geesink welkom heet als Directeur van het Museum.

Het bestuur is te rade gegaan hoe in den zomer van 1933 het 75-jarig bestaan der Vereeniging op de meest gepaste wijze kan worden herdacht. Om verschillende redenen is het nog niet mogelijk, mede te deelen waarin deze herdenking zal bestaan, doch hij kan wel zeggen, dat zij waardig zal zijn en van duurzamen aard en de financiering is, dank zij den Penningmeester, verzekerd. Intijds zullen nadere mededeelingen worden gedaan.

In de commissie voor het nazien der rekening werden benoemd: de heeren W. Uytenhoudt en I. Butter te Deventer.

Ook wijst de Voorzitter nog met ingenomenheid op de voorstellen van Gedeputeerde Staten dezer provincie tot subsidieering der restauratiewerken van den Boventoren en de Cellebroederspoort te Kampen.

Vervolgens heet de Voorzitter welkom Prof. Dr. G. G. Kloeke uit Hamburg, die gevolg gaf aan de uitnoodiging om te spreken over de taal in Overijsel. Prof. Kloeke is als stammende uit een oud Zwolsch en daardoor Overijselsch geslacht, geen vreemde en hij twijfelt er niet aan of het zal een genot zijn te hooren wat hij op dit gebied in den loop der jaren heeft verzameld.

Nadat de huishoudelijke aangelegenheden waren afgedaan verkreeg de heer S. Elte gelegenheid iets mede te deelen over zijn talrijke zelf verzamelde gegevens uit de stedelijke rekeningen van Zwolle en wel in het bijzonder over „Tooneel en rederijkers in Oud-Zwolle”. Een rede, die met groote aandacht werd gevolgd en die op verzoek van de vergadering door den spreker zal worden afgestaan aan de Verslagen en Mededeelingen.

Na dezen verkrijgt de heer Pastoor A. E. Rientjes te Maarssen, vroeger te Hellendoorn, gelegenheid iets mede te deelen omtrent zijn onderzoekingen over de „Oude klokken

III

in Salland". Ook deze voordracht werd met belangstelling gevolgd en het is de wensch der vergadering dat ook dit door den druk in de Verslagen en Mededeelingen zal worden vastgelegd.

De heer van Deinse vertelt naar aanleiding dier voordracht, dat een boer in Gammelke des nachts met een bel door het huis placht te loopen bij onweer, om aldus gevaar af te wenden. In de Oudheidkamer van Twenthe is zulk een bel aanwezig. Ook was er op een huis tusschen Almelo en Vriezenveen nog een bel, die geluid werd tegen onweer, en het verhaal gaat, dat overal, waar deze bel kon worden gehoord, de bliksem niet insloeg.

Dr. van Gils uit Roermond vestigde er nog de aandacht op, dat door de Monumentencommissie de opschriften van alle klokken in Limburg verzameld zijn en hij wees er op, hoe gelijkkluidendheid van opschriften vaak aanleiding kan geven het jaar van herkomst te bepalen.

Nadat de gemeenschappelijke koffietafel was afgelopen, kreeg Prof. Kloeke gelegenheid voor zijn voordracht, een voordracht, die met groote belangstelling werd gevolgd en waarbij door middel van lantaarnplaten duidelijk werd aangetoond in hoeverre Overijsel zich in taalkundig opzicht karakteristiek van de omliggende streken onderscheidt.

Mej. C. Elderink vertelde op de haar eigen wijze het een en ander over oude sagenvertellers uit Twenthe en wel in Twentsch dialect, zooals dit in de stad Enschede wordt gesproken. Burgerplat, dat daarom van het boerenplat vrij veel verschilt. Beide deze voordrachten, en van Prof. Kloeke en van Mej. Elderink, werden met een dankbaar applaus begroet en door den Voorzitter eveneens in Twentsch dialect met een woord van grooten dank beantwoord.

De breede gedachtenwisseling, die op de voordracht van Prof. Kloeke volgde, bewees ten duidelijkste met welk een groote aandacht ook deze was gevolgd.

Het was een vergadering, die voorzeker aan velen een groote voldoening heeft gegeven.